

Versenyző kódja: / **34** /

29/2016. (VIII. 26.) NGM rendelet
54 523 04 Mechatronikai technikus

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA

Országos Szakmai Tanulmányi Verseny

Elődöntő

KOMPLEX ÍRÁSBELI FELADATSOR

Szakképesítés:

54 523 04 Mechatronikai technikus

SZVK rendelet száma:

29/2016. (VIII. 26.) NGM rendelet

Komplex írásbeli:

Mechatronikai feladatok

Elérhető pontszám: 100 pont

Az írásbeli verseny időtartama: 180 perc

2018.

Javító neve	
Aláírása	

Elért pontszám	
----------------	--

Fontos tudnivalók

Kedves Versenyző!

Javasoljuk, hogy először olvassa végig a feladatokat, a megoldást az Ön számára egyszerűbb kérdések megválaszolásával kezdje.

A feladatok megoldásánál ügyeljen a következők betartására:

1. A feladatok megoldásához az íróeszközön és nem programozható számológépen kívül semmilyen más segédeszközt (pl. tankönyv, feladatgyűjtemény, stb.) nem használhat!
2. A számítások elvégzésénél ügyeljen a következőkre:
  - a. Számológépet használhat, de minden mellékszámításnál ki kell jelölnie a következőket:
    - a számított adat vagy mutató megnevezését,
    - a számítás módját (a matematikai művelet a rendelkezésre álló adatokkal felírva),
    - a kapott eredményt mértékegységével együtt.
  - b. *Amennyiben ezeket a kijelöléseket nem végzi el, a feladat még akkor sem fogadható el, ha a megoldás egyébként helyes!*
  - c. Kerekítési pontosság: az adott feladatoknál megtalálható.
  - d. A számításokhoz szükséges kiegészítő adatokat a feladatoknál megtalálja, ezekkel dolgozzon!
3. *Ceruzával írt dolgozat nem fogadható el!*
4. A számításos feladatoknál végzett javítás esetén pontosan jelenjen meg, hogy melyik megoldást hagyta meg. Ellenkező esetben a feladat nem ér pontot!
5. Meg nem engedett segédeszköz használata a vizsgából való kizárást vonja maga után!
6. *A teszt jellegű feladatoknál javítani tilos!*

Ügyeljen arra, hogy áttekinthetően és szép külalakkal dolgozzon!

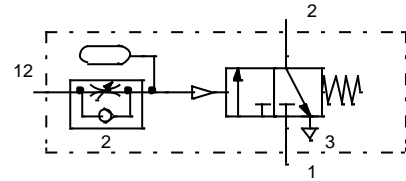
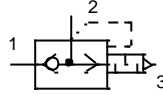
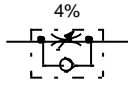
Sikeres megoldást és jó munkát kívánunk!

1. Feladat

Oldja meg a pneumatikával kapcsolatos feladatokat!

a) Nevezze meg az alábbi szelepeket!

..... pont / 3 pont

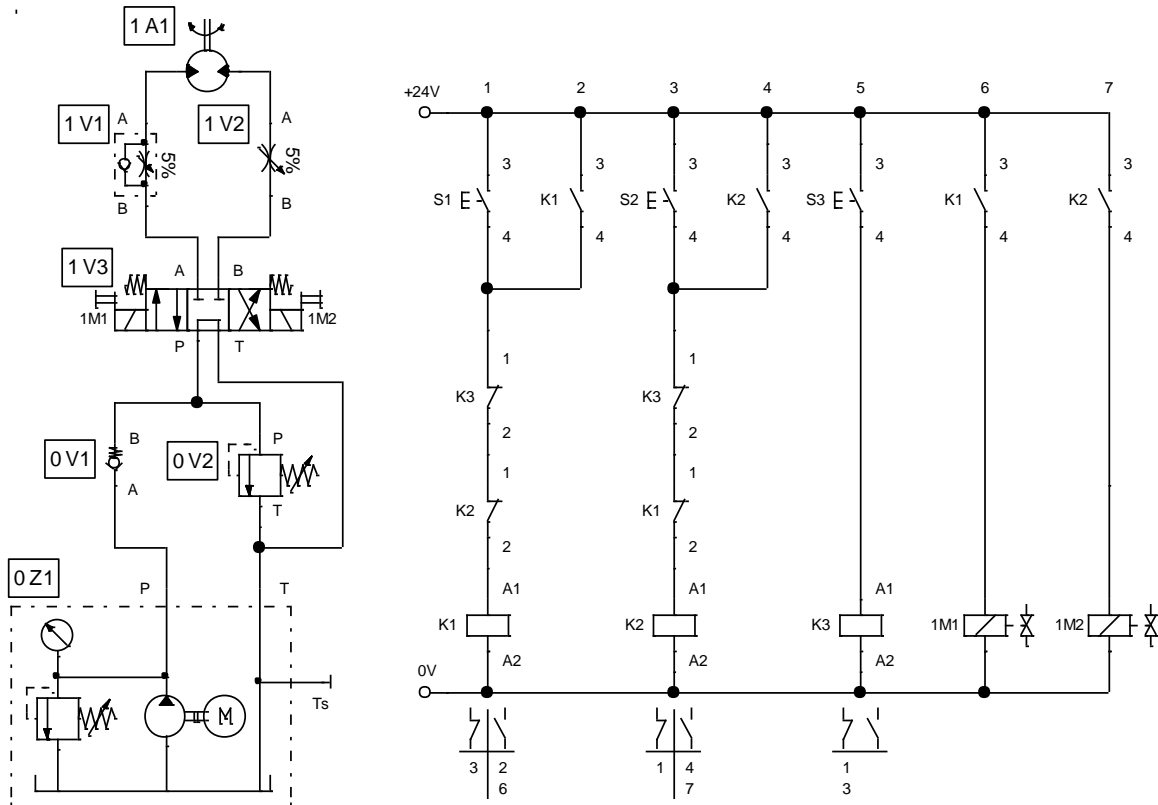
b) Tervezze meg és rajzolja le az alábbi leírás alapján működő pneumatikus kapcsolást!

..... pont / 17 pont

Egy kettős működésű henger dugattyúja két egyszerre működtetett kézi vagy egy lábpedál indítójelre lassan haladjon kifelé, az indítás csak a dugattyú belső alaphelyzetében történhet. A dugattyú véghelyzetét elérve bizonyos ideig tartózkodjon ott, majd önműködően a lehető leggyorsabban térjen vissza alaphelyzetébe. A kapcsolási rajzon az elemeket a vezérlés kiindulási helyzetében ábrázolja! Használja fel a kapcsolásban az „a)” feladatrészben található szelepeket!

2. Feladat

Elemezze az alábbi elektro-hidraulikus kapcsolás működését, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a 0Z1 elemet, adja meg a feladatát és sorolja fel az alapvető részeit!

..... pont / 4 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) Adjon magyarázatot arra, hogy melyik nyomógomb működtetésével lehet magasabb fordulatszámra működtetni a hidromotort!

..... pont / 4 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Oldalpontszám: ..... pont / 8 pont

c) Direkt vagy indirekt a mágnesszelepek vezérlése? A választását támassza alá magyarázattal!
.....
.....
.....
.....
..... pont / 3 pont

d) Milyen alapvető villamos irányítástechnikai kapcsolásokat tartalmaz a vezérlés?
.....
..... pont / 2 pont

3. Feladat **..... pont / 10 pont**

Oldja meg a feladatokat, a helyesnek gondolt válasz betűjelzésének a bekarikázásával!
Minden feladatban csak egy jó válaszlehetőség van! A tesztben nem lehet javítani, ezért jól gondolja meg a választát!

1. Jelölje be a Vickers-féle keménységmérési eljárás szűrőszerszámát!

- a) acélkúp   b) acélgolyó   c) gyémántgúla   d) gyémántkúp   e) acélgúla

2. Jelölje be, hogy melyik kivezetés elnevezés köthető a térvezérlésű tranzisztorokhoz!

- a) kollektor   b) katód   c) emitter   d) bázis   e) source

3. Jelölje be a nem oldható kötést!

- a) csapszegkötés   b) csavarkötés   c) reteszkötés   d) hegesztés   e) ékkötés

4. Jelölje be a csúcsértékét, a 48 V effektív értékű szinuszos váltakozó áramú jelnek!

- a) 67,88 V   b) 33,94 V   c) 83,14 V   d) 27,71 V   e) 96,00 V

5. Jelölje be az 50 Hz-ről működő, $p = 1$ és $s = 5$ % értékekkel jellemezhető aszinkron motor üresjárási fordulatszámát!

- a) 1425 1/min   b) 2850 1/min   c) 250 1/min   d) 2995 1/min   e) 3000 1/min

6. Jelölje be minek az azonossága nem szükséges a szinkron generátorok szinkronozásához!

- a) fázishelyzet   b) teljesítmény   c) fázissorrend   d) frekvencia   e) feszültség

7. Válassza ki a végrehajtó szervet!

- a) hőelem   b) tachométer   c) reduktor   d) rugó   e) szervomotor

8. Válassza ki, hogy mi nem metszETFajta a műszaki ábrázolásban!

- a) harmad   b) rész   c) fél   d) lépcsős   e) befordított

9. Jelölje meg a nem rezisztív szenzort!

- a) potenciométer   b) termisztor   c) fotoellenállás   d) fotodióda   e) nyúlásmérő-bélyeg

10. Válassza ki mi nem igaz a rezolverekre!

- a) analóg útmérő   b) forgójeladó   c) optikai elv   d) abszolút jel   e) szöghelyzet érzékelő

4. Feladat

..... pont / 10 pont

A táblázat mennyiségek és mértékegységeik nevét és jelét tartalmazza. Töltse ki a táblázat üres celláit a megfelelő tartalommal!

A mennyiség		A mértékegység	
neve	jele	neve	jele
hosszúság	l		m
forgatónyomaték		newtonméter	
elektromos töltés		coulomb	
mágneses indukció			T
elektromos áramerősség	I		A
	L	henry	

5. Feladat

Az egyenáramú kapcsolás adatai és a kapcsolási rajz alapján végezze el a számítási feladatokat!

Adatok:

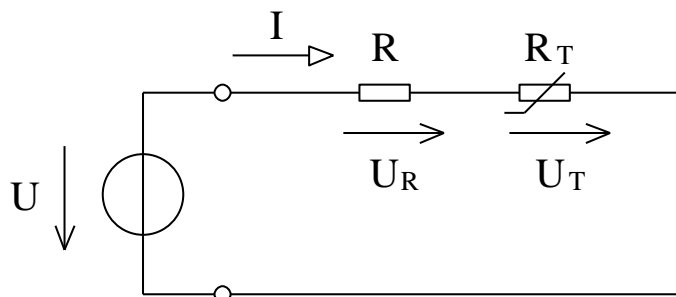
$U = 110 \text{ V}$

$R = 10 \text{ } \Omega$

$R_T = 40 \text{ } \Omega$ (20 °C-os szobahőmérsékleten)

$\alpha = +0,0025 \text{ } ^\circ\text{C}^{-1}$ (R_T hőfoktényezője)

Az eredményeket egy tizedes jegyre kerekítse! A kapcsolásban csak az R_T ellenállásértéke hőmérsékletfüggő!

a) Számítsa ki az I_{20} , U_{R20} és U_{T20} értékét 20 °C-on!

..... pont / 3 pont

b) Határozza meg az R_{T70} , I_{70} , U_{R70} és U_{T70} értékét $70\text{ }^\circ\text{C}$ -on!

..... pont / 5 pont

6. Feladat

A váltakozó áramú kapcsolás adatai és a kapcsolási rajz alapján végezze el a számítási feladatokat!

Adatok:

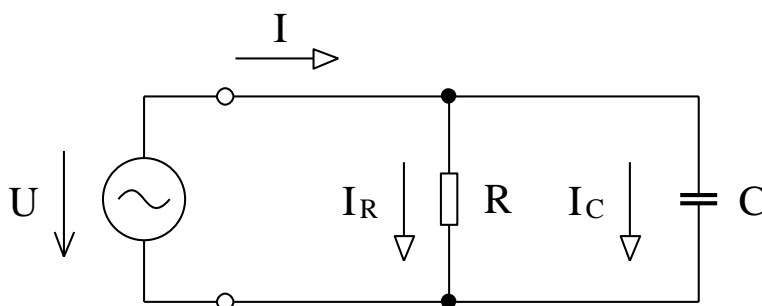
$$U = 20\text{ V}$$

$$S = 100\text{ VA (a kapcsolás látszólagos teljesítménye)}$$

$$P = 60\text{ W (a kapcsolás határos teljesítménye)}$$

$$f = 100\text{ Hz}$$

Az eredményeket egy tizedes jegyre kerekítse!

a) Számítsa ki a kapcsolás meddő teljesítményének (Q) az értékét!

..... pont / 1 pont

b) Számítsa ki a $\cos\varphi$, I, I_R és I_C értékét!

..... pont / 4 pont

c) Határozza meg a Z és X_C értékét az f frekvencián!

..... pont / 2 pont

d) Határozza meg az ellenállás (R) és a kapacitás (C) értékét!

..... pont / 2 pont

7. Feladat

A közös emitteres alapkapcsolás adatai és a kapcsolási rajz alapján végezze el a kijelölt feladatokat!

Adatok:

$$U = 15 \text{ V}$$

$$U_{E0} = 3 \text{ V}$$

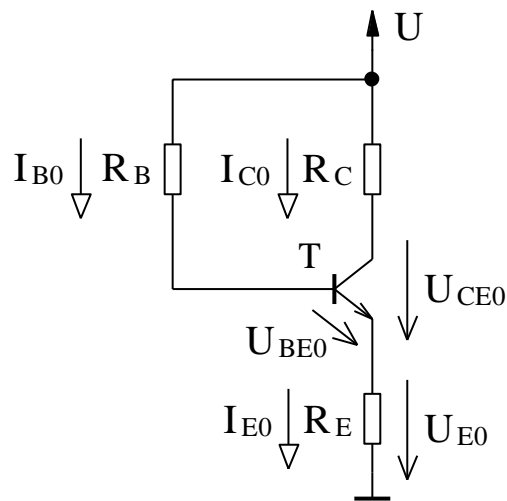
$$U_{BE0} = 0,6 \text{ V}$$

$$U_{CE0} = 6 \text{ V}$$

$$I_{B0} = 10 \mu\text{A}$$

$$B = 300 \text{ (a tranzisztor egyenáramú áramerősítési tényezője)}$$

Az eredményeket két tizedes jegyre kerekítse!

a) Egészítse ki a kapcsolást csatoló kondenzátorokkal és jelölje meg a be és kimeneti csatlakozópontjait az erősítőnek! ..... pont / 2 pont

b) Számítsa ki az I_{C0} és I_{E0} értékét! ..... pont / 2 pont

c) Méretezze az R_B , R_C és R_E ellenállásokat! ..... pont / 3 pont

8. Feladat

Fémipari üzemben, egy berendezéshez egyszerű tengelyszerű munkadarabot készítenek esztergálással. Oldja meg a feladatokat a megadott információ és adatok alapján!

Adatok:

- $L = 220$ mm (megmunkálási úthossz)
 $d = 50$ mm (tengely megmunkált átmérője)
 $f = 0,5$ mm/fordulat (előtolás nagysága)
 $v_c = 175$ m/min (forgácsolási sebesség)

Az eredményeket egy tizedes jegyre kerekítse!

- a) Írjon sorszámot (1-5) a műveleti utasításban szereplő műveletelemekhez, a műveletvégzés egy lehetséges sorrendjének megfelelően! ..... pont / 3 pont

Sorszám	Műveletelem
	Kontúr nagyolása
	Munkadarab kifogása
	Végellenőrzés
	Kontúr simítása
	Munkadarab befogása

- b) Számítsa ki a főorsó fordulatszámát (n)! ..... pont / 3 pont

- c) Határozza meg a gépi főidőt (t)! ..... pont / 3 pont

9. Feladat

..... pont / 6 pont

Egy műszaki dokumentációban megadott tűrésezett méret és határeltérései alapján határozza meg a feladatban szereplő értékeket és töltsse ki ez alapján a táblázatot!

$$\varnothing 50/7^{+0,014}_{-0,011}$$

Az eredményeket három tizedes jegyre kerekítse!

Méret	mm
Névleges méret	
Méret felső eltérése	
Méret alsó eltérése	
Felső határméret	
Alsó határméret	
Tűrésnagyság	

Oldalpontszám: ..... pont / 15 pont

10. Feladat

Az ábrán látható elrendezésben egy dörzshajtás található. A megadott adatok alapján oldja meg a feladatokat!

Adatok:

$$d_1 = 60 \text{ mm (hajtótárcsa átmérője)}$$

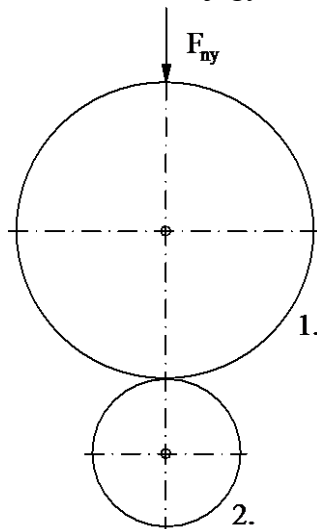
$$d_2 = 30 \text{ mm (hajtott tárcsa átmérője)}$$

$$F_{ny} = 24 \text{ N (tárcsákat összeszorító erő)}$$

$$\mu = 0,25 \text{ (tárcsák közötti súrlódási tényező)}$$

$$n_1 = 5 \text{ s}^{-1} \text{ (hajtótárcsa fordulatszáma)}$$

A két tárcsa csúszásmentesen kapcsolódik egymással és a hajtott tárcsa az óramutató járásával megegyezően forog. Az eredményeket két tizedes jegyre kerekítse!

- a) Rajzolja be az ábrába mindkét tárcsa forgásirányát! ..... pont / 2 pont
- b) Számítsa ki, és rajzolja be az ábrába a két tárcsa között ébredő súrlódási erőt (F_S)! ..... pont / 2 pont
- c) Határozza meg a hajtás típusát (lassító, gyorsító) és az áttételének az értékét (i)! ..... pont / 2 pont
- d) Határozza meg a hajtott tárcsa fordulatszámának az értékét (n_2)! ..... pont / 1 pont
- e) Mekkora nyomaték vehető le a hajtott tárcsa tengelyéről (M_2)? ..... pont / 1 pont

Oldalpontszám: ..... pont / 8 pont

Elérhető pontszám: 100 pont

Elért pontszám: ..... pont